

Влада Републике
Србије

ТИМ
ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ
И СМАЊЕЊЕ СИРОМАШТВА

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

**АНАЛИЗЕ ПОТРЕБА, УСЛОВА И ИЗВОДЉИВОСТИ УВОЂЕЊЕ ДОДАТНОГ
СЕРВИСА ПОДРШКЕ КОРИСНИЦИМА СУБВЕНЦИЈА ПРЕДУЗЕТНИЧКОГ
ПРОГРАМА НАЦИОНАЛНЕ СЛУЖБЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ И ПРЕДЛОГ
ОКВИРА ДОДАТНОГ СЕРВИСА ПОДРШКЕ - УСЛУГЕ**

Ауторка:
Невена Јеремић
Београд, јули 2021. Године

ПОДРШКА: Израду ове анализе и предлога омогућила је Влада Швајцарске у оквиру програма „Знањем до посла – E2E“

НАПОМЕНА: Ова анализа и предлог не представља званичан став Владе Републике Србије, као ни Владе Швајцарске; Сви појмови употребљени у документу у мушком граматичком роду обухватају мушки и женски род лица на који се односе.

САДРЖАЈ

Извршни резиме	4
1. Анализа добијених резултата анкетираних психолога запослених у НСЗ – који би потенцијално пружали одређени сегмент услуге психо-социјалног капацитета корисницима субвенција Предузетничког програма НСЗ	7
1.1. Предмет и начин анкетања психолога запослених у НСЗ	7
1.2. Анализа и увиди анкетираних психолога запослених у НСЗ	7
2. Анализа добијених резултата анкетираних ментора запослених у НСЗ (корисницима субвенција) који би потенцијално учествовали у пружању одређених сегмената услуге психо-социјалног капацитета корисницима субвенција Предузетничког програма НСЗ	10
2.1. Предмет и начин анкетања ментора запослених у НСЗ	10
2.2. Анализа и увиди анкетираних ментора запослених у НСЗ	10
3. Анализа добијених резултата анкетираних корисника (субвенција Предузетничког програма НСЗ у претходном периоду) на тему потребе за увођењем услуге психо-социјалног капацитета корисницима субвенција Предузетничког програма НСЗ	12
3.1. Предмет и начин анкетања корисника субвенција Предузетничког програма НСЗ у претходном периоду	12
3.2. Анализа и увиди анкетираних корисника субвенција Предузетничког програма НСЗ у претходном периоду	12
4. Предлог оквира додатног сервиса подршке - опис услуге психо-социјалне помоћи која би била на располагању корисницима субвенција Предузетничког програма НСЗ	14
4.1. Дефиниција услуге	14
4.2. Опис услуге (садржај, начин реализовања)	14
4.3. Једнодневна обука о психо-социјалним аспектима и изазовима предузетничког рада у оквиру програма „Пут до успешног предузетника“ за кандидате за доделу субвенција у оквиру Предузетничког програма НСЗ (слободна пријава)	14
4.4. Програм од 6 обука/радионица за јачање психо-социјалног капацитета за све кориснике субвенције НСЗ за самозапошљавање у првој години њиховог рада (6 полудневних обука/радионица, са фокусом на различите вештине за јачање одређених психо-социјалних аспеката)	15

Извршни резиме

Анализа потреба, услова и изводљивости увођење нових сервиса подршке корисницима субвенција Предузетничког програма Националне службе за запошљавање (у даљем тексту НСЗ), је рађена у оквиру шире анализе постојећег Предузетничког програма са основним циљем да се исти актуализује и редизајнира на начин који би допринео смањењу рањивости предузетника (корисника субвенција НСЗ) након изласка из мере. Анализа је урађена у оквиру Програма "Знањем до посла" који подржава Швајцарска агенција за развој и сарадњу а реализује Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва Владе Републике Србије (у даљем тексту СИПРУ) у партнерству са консултантском кућом IP-NIRAS.

У циљу креирања услова за увођење нових сервиса подршке корисницима Предузетничког програма НСЗ и смањења рањивости предузетника након изласка из мере, у претходном периоду СИПРУ и Сектор за подршку запошљавању НСЗ су урадили детаљну анализу и спровели серију анкета на тему потреба и услова за увођење услуге за јачање психо-социјалног капацитета корисника Предузетничког програма НСЗ.

Основни циљ спроведеног испитивања је био прикупљање релевантних података из праксе – од директних актера Предузетничког програма НСЗ, који би били основ за анализу потреба, реалних могућности и потребних (пред)услова за увођење нових врста услуга у области Предузетничког програма НСЗ. Иницијално, СИПРУ је на основу искуства у реализацији Програма "Знањем до посла" предложио је примарни оквир услуге психо-социјалне подршке корисницима субвенција Предузетничког програма НСЗ која би се, пре свега, односила на обуке и радионице за јачање њиховог психолошког капацитета. Обуке би се потенцијално могле реализовати кроз два сегмента: једнодневна уводна обука у оквиру програма „Пут до успешног предузетника“ и скуп обука/радионица за јачање психолошког капацитета за све кориснике субвенције Предузетничког програма НСЗ у првој години њиховог рада.

Испитивање је спроведено кроз три наменски осмишљена и сачињена упитника од стране Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва Владе Републике Србије и у њему су учествовале три категорије испитаника – психолози запослени у НСЗ, ментори - корисника субвенција Предузетничког програма НСЗ – такође запослени у НСЗ, и корисници субвенција Предузетничког програма НСЗ у претходном периоду, који су имали директно искуство у савладавању изазова предузетништва.

Анализа је показала да у оквиру Националне службе за запошљавање постоје адекватни и квалитетни људски ресурси који би могли бити ангажовани на увођењу и пружању услуге психо-социјалне подршке корисницима Предузетничког програма. Међутим, анализа је показала и неопходност да се уради прецизно дефинисање стандарда рада и начина за пружања овакве услуге као и да се уведе процес селекција кандидата за овај програм НСЗ, како би она заиста и била од користи онима којима је намењена, посебно у условима реалне ограничености капацитета НСЗ (броја запослених који би пружали услугу, њихову постојећу ангажованост, услове рада, итд.) и доста велике потребе корисника.

У наставку су кључни увиди из анализе -

Психолози запослени у НСЗ, који би потенцијално пружали одређени сегмент услуге психо-социјалног капацитета корисницима субвенција Предузетничког програма НСЗ:

- ✓ Су заинтересовани за пружање овакве врсте услуга и виде је као прилику и за лични професионални развој и унапређење.
- ✓ Немају довољно потребних и адекватних услова за пружање овакве врсте услуга, пре свега времена, простора а често и потребних стручних компетенција.
- ✓ Сматрају да постоји потреба за јачањем психо-социјалног капацитета корисника субвенција Предузетничког програма НСЗ.

Ментори запослени у НСЗ, који би потенцијално учествовали у пружању одређених сегмената услуге психо-социјалног капацитета корисницима субвенција Предузетничког програма НСЗ:

- ✓ Сматрају да постоје озбиљна ограничења капацитета за пружање овакве врсте услуга, пре свега због недостатка времена, малог броја тренутно запослених ментора у односу на број корисника субвенција, а често и потребних стручних компетенција.
- ✓ Сматрају да је веома важно да се уведе процена капацитета кандидата као и да се развије бољи процес селекције кандидата за субвенцију Предузетничког програма НСЗ, чиме би и ова као и друге услуге које пружа НСЗ у оквиру овог програма биле квалитетније и ефикасније.
- ✓ Указују да не постоји стандардизовани оквир и јасно придржавање критеријума за реализацију менторства корисника субвенција Предузетничког програма НСЗ.
- ✓ Исказују потребу да се у њихов рад укључе и психолози НСЗ, како би цео програм био квалитетнији и успешнији.

У оквиру спроведене анкете, већи број самих корисника субвенција Предузетничког програма НСЗ, а на основу директног претходног искуства, исказао је став да би им оваква врста сервиса подршке била корисна и да би позитивно утицала на њихов индивидуални и професионални раст и развој у улози предузетника. На овај начин би се бар смањила појава да су у већини случајева корисници субвенција Предузетничког програма НСЗ у првој години рада били "препуштени сами себи" - како је изјавио један од учесника анкете.

У наставку су кључни увиди из анализе –

Корисници (субвенција Предузетничког програма НСЗ у претходном периоду) на тему потребе за увођењем услуге психо-социјалног капацитета корисницима субвенција Предузетничког програма НСЗ:

- ✓ 50% испитаника показује заинтересованост за добијање овакве врсте услуге од стране НСЗ и сматра је корисном и потребном како би били успешнији у свом предузетничком раду.
- ✓ Највећи број испитаника износи став да су након добијања субвенција били „препуштени сами себи“ та да би им директна размена искустава са другим корисницима субвенција била најзначајнија подршка у првој години рада, и да би било одлично када би НСЗ у некој разумној динамици организовао такве сусрете на локалном нивоу и допринео њиховом повезивању.

У том смислу главна препорука анализе и јесте да НСЗ на годишњем нивоу организује редовне сусрете предузетника кроз „*peer to peer*“ размену како на тематском тако и на нивоу развоја личних капацитета и да се у склопу предузетничке обуке организује једнодневна обука о изазовима личне природе који се јављају у току предузетничког ангажмана и начина за њихово превазилажење.

Као део овог извештаја осим налаза анализе могу се наћи главни закључци и препоруке које су добијене на основу рађених анкета као и предлог оквира додатног сервиса подршке - опис услуге психо-социјалне помоћи која би била на располагању корисницима субвенција Предузетничког програма НСЗ. Пројектним задатком је осим дизајна оваквог сервиса подршке предвиђено и њено пилотирање у току 2021. године како би се сагледали њени домети, резултати и радило на њеном унапређењу, уколико то буде било неопходно.

1. Анализа добијених резултата анкетираних психолога запослених у НСЗ – који би потенцијално пружали одређени сегмент услуге психо-социјалног капацитета корисницима субвенција Предузетничког програма НСЗ

1.1. Предмет и начин анкетања психолога запослених у НСЗ

Испитивање услова и могућности за увођење и имплементацију услуге психо-социјалног капацитета корисницима Предузетничког програма НСЗ за психологе запослене у НСЗ (учествовало је 36), спроведено је путем наменски креираног упитника за ову намену. Кроз упитник су испитиване следеће области:

- Самопроцена тренутног личног капацитета за пружање услуге психолошке подршке корисницима Предузетничког програма НСЗ (скуп питања за самопроцену са избором вредности одговора од 1 до 4)
- Ставови, идеје и предлози о садржају и начину пружања услуге психолошке подршке корисницима Предузетничког програма НСЗ (скуп питања за самопроцену са избором вредности одговора од 1 до 4)
- Самопроцена развијених вештина потребних за пружање услуге психолошке подршке корисницима Предузетничког програма НСЗ (скуп питања за самопроцену са избором рангирања одговора од 1 до 6)
- Рад на решавању „приказаног случаја“ просечног корисника Предузетничког програма НСЗ, на основу Извештаја о спроведеној анализи постојећег програма предузетништва са препорукама за унапређење, у коме је тражено од учесника у анкети да опишу конкретне активности и начине на које бис пружили психолошку подршку оваквом кориснику. Очекивани одговори на: Ваше активности и начине за пружање психолошке подршке у овом случају – 1. Током кратке обуке у оквиру „Пут до успешног предузетника“ фокус би био (шта и како) и 2. У периоду након добијања субвенције НСЗ, кроз скуп обука/радионица за јачање психолошког капацитета, (групни/индивидуални приступ) фокус би био (шта и како).

1.2. Анализа и увиди анкетираних психолога запослених у НСЗ

У наставку су увиди добијени анализом одговора, коментара и предлога учесница/учесника (психолога НСЗ) по наведеним областима –

- Из свих добијених коментара и предлога психолога НСЗ који су учествовали у Анкети, може се лако увидети заинтересованост и разумевање потребе за реализовањем услуге психолошке подршке корисницима Предузетничког програма НСЗ. Из многих коментара и сугестија стиче се утисак да мотивисаност, долази и из шансе да се кроз ову врсту ангажовања психолога НСЗ и они сами даље професионално усавршавају и/или активно раде у областима у којима су се и претходно усавршавали, поред тога што би се могло допринети ширем социјалном успеху овог програма НСЗ. Такође, одговорност и професионални ставови анкетираних психолога НСЗ су исказани и кроз отворену

забринутост на тему реалних капацитета за пружање овакве врсте услуге, а пре свега због недостатка потребног времена (у односу на тренутни број запослених психолога и свих других послова који већ обављају), недостатка адекватних просторно/техничких услова за то али и због недостатка потребне стручне оспособљености из ових специфичних области.

- На основу добијених коментара и сугестија психолога НСЗ који су учествовали у Анкети на теме ове области питања, стиче се утисак да јасно постоји потреба за јачање психолошког капацитета корисницима Предузетничког програма, као и ставови да би таквим активностима допринели укупној успешности корисника Предузетничког програма НСЗ, а посебно у светлу опште промене односа према предузетништву у Србији. Истовремено, психолози НСЗ који су учествовали у Анкети, потрудили су се да својим коментарима, додатним анализама и дељењем искуствених увида из праксе, укажу на потенцијалне реалне проблеме који би могли негативно да утичу на могућност да се оваква подршка корисницима Предузетничког програма НСЗ уопште пружи, а неки су дали и допринос кроз предлог решења за ову ситуацију.
- Анализом добијених одговора психолога НСЗ који су учествовали у Анкети на теме самопроцене одређених вештина, било је изненађујуће велики број оних који су погрешно одговорили (нису рангирали одговоре – као да су пренебрегли добијене инструкције за одговарање). Такође, било је и оних које су просто прескочили да ураде самопроцену вештина из Анкете. Оваква ситуација може да се тумачи на различите начине али у сваком случају указује на потребу за професионалним развојем и усавршавањем психолога НСЗ, на чему су и сами указали својим додатним коментарима.
- Из анализе добијених предлога, пре свега се стиче утисак да не постоји дефинисани стандардни оквир нити уобличени однос према приоритетима, потребама, начинима, циљевима и др. за пружање психолошке подршке корисницима Предузетничког програма НСЗ. То никако не значи да не постоји потенцијал и капацитет код психолога НСЗ за овакву врсту услуге, као и могућност да се она квалитетно пружи потенцијалним корисницима, али је неопходно уобличавање реалних стандардних оквира и дефинисање критеријума како би се оваква услуга заиста професионално реализовала у оквиру једне институције. Увиђа се велика разлика у знању, обучености, па и професионалне зрелости психолога НСЗ, а тиме велика потреба да сви заједно буду укључени у стандардни програм развојних обука и радионица за рад у пружању ове и сличних услуга корисницима Предузетничког програма НСЗ. Анкетирани су предложили различите приступе и методологије за решавање конкретно задатог случаја, понекад користећи и исте кораке, без усаглашеног примарног циља код пружања овакве услуге, често мешајући развој потребних вештина корисника са начинима за решавање социјалне ситуације. Такође, нису усаглашени ни основни полазни ставови и приступи за решавање конкретне ситуације - да ли пружалац овакве услуге треба пре свега да буде прагматичан саговорник који указује на кораке ка решењу, „раме за плакање“ које бар мало олакшава емотивни терет корисника из примера, или тренер пословних вештина на основу којих ће корисник из примера доживети инстант успех на тржишту. Постоји евидентно разумевање комплексности ситуације и реалних изазова у којој се налазе потенцијални и корисници Предузетничког програма НСЗ код учесница/учесника у Анкети, као и да постоји очигледна фрустрација

због контакта са чињеницом да је реално мали број оних корисника субвенција овог програма НСЗ који су заиста и успели и опстали у свом покушају да постану и остану предузетници. Природно, намеће се и питање на који начин се психолози НСЗ баве овом постојећом фрустрацијом и преиспитивањем сврсисходности Програма.

2. Анализа добијених резултата анкетираних ментора запослених у НСЗ (корисницима субвенција) који би потенцијално учествовали у пружању одређених сегмената услуге психо-социјалног капацитета корисницима субвенција Предузетничког програма НСЗ

2.1. Предмет и начин анкетања ментора запослених у НСЗ

Испитивање услова и могућности за увођење и имплементацију услуге психо-социјалног капацитета корисницима Предузетничког програма НСЗ за менторе запослене у НСЗ (учествовало је 36), спроведено је путем наменски креираног упитника за ову намену. Кроз упитник су испитиване следеће области:

- Самопроцена тренутног личног капацитета за пружање менторске подршке корисницима Предузетничког програма НСЗ (скуп питања за самопроцену са избором вредности одговора од 1 до 4)
- Ставови, идеје и предлози о садржају и начину пружања услуге психолошке подршке корисницима Предузетничког програма НСЗ (скуп питања за самопроцену са избором вредности одговора од 1 до 4)
- Самопроцена развијених вештина потребних за пружање услуге менторске подршке корисницима Предузетничког програма НСЗ (скуп питања за самопроцену са избором вредности одговора од 1 до 4)
- Рад на решавању „приказаног случаја“ просечног корисника Предузетничког програма НСЗ, на основу Извештаја о спроведеној анализи постојећег програма предузетништва са препорукама за унапређење, у коме је тражено од учесника у анкети да опишу конкретне активности и начине на које бис пружили психолошку подршку оваквом кориснику. Очекивани одговори на: Ваши критеријуми и начине за предлагање психолошке подршке у овом случају.

2.2. Анализа и увиди анкетираних ментора запослених у НСЗ

У наставку су увиди добијени анализом одговора, коментара и предлога учесника/учесника (ментора НСЗ) по наведеним областима –

- Из свих добијених коментара и предлога ментора корисника Предузетничког програма НСЗ који су учествовали у Анкети, стиче се увид да постоји потреба да се оправда рад и улога ментора, навођењем званичних процедура, правилника и др. којих се придржавају у свом раду, истицањем претходног радног искуства, навођењем „општих места“ примера из различитих пракси када је менторство у питању, прибегавало се објективизацији става иако се област питања односи пре свега на процену тренутног личног капацитета. Истовремено, анкетирани ментори корисника Предузетничког програма НСЗ су готово у свим својим коментарима указали на озбиљно ограничење капацитета за пружање овакве врсте услуге, а пре свега због недостатка потребног времена (у односу на тренутни број запослених ментора и обима посла који већ обављају).

-
- Из неколико добијених коментара/предлога који се односе на ову област питања, може се увидети да ментори корисника Предузетничког програма НСЗ који су учествовали у Анкети сматрају да је потребно да се ради на процени капацитета и селекцији кандидата за добијање субвенције у оквиру Предузетничког програма НСЗ, како би подршка НСЗ ове врсте имала веће шансе за позитиван ефекат.
 - Из тек неколико добијених коментара и предлога од ментора корисника Предузетничког програма НСЗ (учествовало је у Анкети 36), стиче се увида да постоји мишљење да веома успешно, квалитетно и посвећено раде свој посао али да постоји потреба за даљим развојем вештина и потребних знања.
 - Анализом предлога конкретних активности/начина добијених од ментора корисника Предузетничког програма НСЗ, стиче се утисак да решавање оваквог или сличног случаја из праксе представља изазов, па један део учесника у пракси није ни дао своје предлоге. Учеснице/учесници у Анкети су кроз своје одговоре јасно дали до знања да се ради о веома реалном случају и свако од њих је настојао да да неко добронамерно решење и објасни свој приступ и однос према датој ситуацији. Међутим, приступи и разумевање дате ситуације су изузетно различити - не постоји дефинисани стандардни оквир нити уобличени однос према приоритетима, потребама, начинима, циљевима и др. за пружање психолошке подршке корисницима Предузетничког програма НСЗ. Неочекивано је да у многим решењима и предлозима добијених од учесница/учесника у Анкети, постоји изузето сигуран став да би кандидаткиња за субвенцију Предузетничког програма НСЗ из примера, веома једноставно све наведене проблеме могла да савлада кроз садржај постојеће обуке „Пут до успешног предузетника“, иако је сасвим јасно да то није реално полазиште. Са друге стране, многи су предлагали решења која подразумевају ангажовање ментора ван њихових тренутних улога – давање директних савета за превазилажење социјалних психолошких проблема. То не значи да не постоји потенцијал и капацитет код ментора НСЗ за овакву врсту подршке као и могућност да се она квалитетно пружи потенцијалним корисницима. Ипак, пре тога било би неопходно уобличавање реалних стандардних оквира и дефинисање критеријума како би се оваква услуга заиста професионално реализовала у оквиру једне институције. Увиђа се велика разлика у схватању целе проблематике, односа према кандидатима за субвенцију и корисника субвенције Предузетничког програма НСЗ, почев од тога којим термином се дефинише (лице, странка, особа, ...). Из добијеног материјала, многи учесници/учеснице у Анкети су дали предлог да би било потребно укључивање психолога НСЗ у раду на ове теме, али није до краја јасно када и како би требало да се оствари та сарадња у оквиру Предузетничког програма НСЗ. Ово је још један од важних разлога да се направи фокус ка дефинисању успостављања јасних стандарда за програм развојних обука и радионица за рад у пружању ове и сличних услуга корисницима Предузетничког програма НСЗ, како за психологе тако и за менторе НСЗ, као и јасан процес њихове сарадње у оквиру пружања наведене услуге, чиме би и сам рад и резултат активности ментора био ефикаснији и сврсисходнији.

3. Анализа добијених резултата анкетираних корисника (субвенција Предузетничког програма НСЗ у претходном периоду) на тему потребе за увођењем услуге психо-социјалног капацитета корисницима субвенција Предузетничког програма НСЗ

3.1. Предмет и начин анкетања корисника субвенција Предузетничког програма НСЗ у претходном периоду

Испитивање услова и могућности за увођење и имплементацију услуге психо-социјалног капацитета корисницима Предузетничког програма НСЗ за кориснике субвенција Предузетничког програма у претходном периоду, спроведено је путем наменски креираног упитника за ову намену. Кроз упитник су испитиване следеће области:

- Самопроцена потребног психолошког капацитета за покретање и бављење самосталним предузетничким послом (скуп питања за самопроцену са избором рангирања одговора од 1 до 6)
- Процена тренутних услова за развој личног психолошког капацитета за покретање и бављење самосталним предузетничким послом (скуп питања за самопроцену са избором вредности одговора од 1 до 4)
- Ставови, идеје и предлози о садржају и начину пружања услуге психолошке подршке корисницима субвенција НСЗ за самозапошљавање (скуп питања за самопроцену са избором вредности одговора од 1 до 4).

3.2. Анализа и увиди анкетираних корисника субвенција Предузетничког програма НСЗ у претходном периоду

У наставку су увиди добијени анализом одговора, коментара и предлога учесника/учесника (корисника субвенција Предузетничког програма НСЗ) по наведеним областима –

У анкети је учествовало укупно 466 корисника, са територије целе Србије, који су имали могућност да практично прођу кроз процес припреме, селекције и реализације добијања субвенције Предузетничког програма НСЗ у претходном периоду. Основни циљ анкете био је добијање директних одговора, ставова и идеја о потреби за развој и јачање психолошког капацитета кандидата - корисника субвенција овог програма НСЗ, за покретање и бављење самосталним предузетничким послом, на основу њихових искустава и увида (са одређене реалне временске дистанце од добијања субвенција НСЗ).

Анализом резултата Анкете, добијени су следећи резултати:

А. око 54% учесника сматра да је развој и јачање психолошког капацитета кандидата веома важна компонента за успешно покретање и/или бављење предузетничким послом и да би оваква услуга у оквиру Предузетничког програма НСЗ била изузетно корисна за укупну ефикасност њиховог предузетничког рада и развоја (поред потребних правних и других знања, подршке породице , и др.);

Б. око 28% учесника сматра да је развој и јачање психолошког капацитета кандидата важна компонента за успешно покретање и/или бављење предузетничким послом и да би оваква

услуга у оквиру Предузетничког програма била корисна, али не и обавезно потребна као предуслов за укупну ефикасност њиховог предузетничког рада и развоја (поред потребних правних и других знања, подршке породице, и др.);

Ц. око 27% учесника сматра да је развој и јачање психолошког капацитета кандидата важна компонента за успешно покретање и/или бављење предузетничким послом али да је за укупну ефикасност њиховог предузетничког рада и развоја (поред потребних правних и других знања, подршке породице, и др.) пре свега потребно знање из чисто пословних активности (регистрација фирме, добијање средстава, управљање пословним планом и др.) те да оваква услуга у оквиру Предузетничког програма не била од користи, односно, да је програм обуке у оквиру Предузетничког програма НСЗ довољан за успешно покретање и бављење самосталним предузетничким послом уз постојећу менторску подршку;

- али не и обавезно потребна као предуслов за мали проценат попуњених анкета није био валидан (непотпуни одговори).

Такође, анализом добијених одговора од учесница/учесника Анкете - корисника субвенција Предузетничког програма НСЗ, може се добити увид у веома опречне ставове на исте теме од различитих учесница/учесника, контрадикторне оцене на одређена питања од истих учесница/учесника, дељење потпуно различитих искуства о развоју кроз обуке Предузетничког програма НСЗ и/или директне сарадње са менторима НСЗ. У највећем броју учеснице/учесници Анкете нису давали додатне коментаре, предлоге, идеје, а неки од њих су се у оквиру својих коментара и др. бавили потпуно другим темама (потребама да се промени систем школства у Србији, односима у њиховим породицама,...).

4. Предлог оквира додатног сервиса подршке - опис услуге психо-социјалне помоћи која би била на располагању корисницима субвенција Предузетничког програма НСЗ

4.1. Дефиниција услуге

Услуга „Пружање психо-социјалне подршке корисницима Предузетничког програма НСЗ“ је намењена кандидатима за доделу субвенција у оквиру Предузетничког програма НСЗ односно полазницима обуке „Пут до успешног предузетника“ као и изабраним корисницима субвенција Предузетничког програма НСЗ.

Услугу би пружали психолози - запослени у НСЗ, који су успешно прошли потребну обуку за пружање овакве услуге, чиме би се створили предуслови за дефинисан ниво квалитета при пружању ове услуге.

Основни циљеви при пружању ове услуге су - стварање услова за подстицај развоја сваког од кандидата и/или корисника субвенција у оквиру Предузетничког програма НСЗ за успешно испољавање предузетничког понашања у сфери рада. Пре свега, ова услуга треба да јача и подстиче психо-социјалне варијабле кандидата и/или корисника, као што су одређене особине личности, вредности и ставове, који заједно стварају предиспозицију за успешно предузетничко ангажовање кандидата и/или корисника субвенција у оквиру Предузетничког програма НСЗ.

4.2. Опис услуге (садржај, начин реализовања)

Ова услуга би се пружала кроз неколико активности, а пре свега кроз обуке и радионице за јачање психо-социјалног капацитета. Услуга превиђа следеће сегменте:

1. Једнодневна (необавезна/слободна пријава) обука за јачање психо-социјалног капацитета кандидата Предузетничког програма НСЗ, која прати обуку „Пут до успешног предузетника“ (обука о психо-социјалним аспектима и изазовима предузетничког рада);
2. Скуп од 6 обука/радионица за јачање психо-социјалног капацитета за све кориснике субвенције НСЗ за самозапошљавање у првој години њиховог рада (6 полудневних обука/радионица, са фокусом на вештине за јачање одређених психо-социјалних аспеката)

4.3. Једнодневна обука о психо-социјалним аспектима и изазовима предузетничког рада која прати обуку „Пут до успешног предузетника“ за кандидате за доделу субвенција у оквиру Предузетничког програма НСЗ (необавезна/слободна пријава)

Једнодневна обука, за јачање психо-социјалног капацитета, је додатна, али не и обавезујућа обука која прати обавезну обуку „Пут до успешног предузетника“ у оквиру Предузетничког програма НСЗ и намењене су оним кандидатима за добијање субвенције у оквиру овог програма који се за ову обуку пријаве.

Ову обуку воде запослени психолози НСЗ са циљем да се пријављени полазници упознају са психо-социјалним изазовима који стоје пред сваком особом која се одлучи да ради као предузетник/предузетница као и са потребним личним психо-социјалним капацитетима, који су потребни за успешно започињање и развој предузетничког посла.

4.4. Програм од 6 обука/радионица за јачање психо-социјалног капацитета за све кориснике субвенције НСЗ за samozapoшљавање у првој години њиховог рада (6 полудневних обука/радионица, са фокусом на различите вештине за јачање одређених психо-социјалних аспеката)

Кроз овај програм полудневних обука и радионица (свака обука/радионица има различит садржај), полазници имају прилику да ураде и самопроцену својих психолошких, социјалних и економских фактора који би утицали на њих у предузетничкој улози, добиће предлоге техника, вештина и корисне информације, које могу да им помогну у ношењу са проблемима који се односе на ове факторе. (НСЗ даје упитник за самопроцену 6 особина предузетника: иновативност, разумно преузимање ризика, самопоуздање, упорност, постављање циљева и одговорност).

Током рада кроз обуке и радионице, полазници могу да дискутују и о претходним личним и професионалним искуствима, релевантним за предузетништво – о стеченим знањима, радним искуствима (организационо и техничко искуство), постојању личне и професионалне подршке (подршка породице и пријатеља) као и о степену предузетничке мотивисаности (покреће човека на активност и остварење позитивних резултата).

Запослени психолози НСЗ ће бити у прилици да полазницима дају корисне информације за успешност улоге предузетника/предузетнице, које ће се односити на: способност за шире размишљање и планирање пословних активности, способност иницијативе и иновативног мишљења, добре организационе способности, способност да мотивише друге људе, способност да пренесе одговорност уз дискретну контролу, стрпљење, упорност, систематичност у раду.

Такође, садржај програма обука и радионица односи се и на питања као што су: предузетничке особине и специфичности, стилови у раду предузетника - лични печат предузетника, снаге и мотиви за покретање предузетничког посла, слобода у одлучивању, независност, самосталност, развој потребних знања и способности – индивидуални и професионални развој. Имаће могућност да разумеју да се успешан предузетник ствара, узимајући у обзир способности које су дате природно али и вештине које се развијају процесом учења и рада.

Полазници овог програма обука и радионица – корисници субвенција НСЗ за samozapoшљавање, имају прилику да се кроз дељење међусобног искуства, конструктивну и добронамерну подршку других корисника истог програма, повежу у свом предузетничком подухвату и евентуално успоставе сарадњу, која може да им буде добар ослонац за даљи рад и напредовање.

АНЕКСИ:

Анкета за психологе НСЗ

Анкета за менторе НСЗ

Анкета за кориснике ПП НСЗ